

การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านประกอบการ SME ขนาดย่อย
โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

Community Enterprise Development in Small SME Entrepreneurship
Using the PLC process, the community of professional learning
at BuengPhra District, Phitsanulok Province

สรินญา มารศรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Sarinya Marasri

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus

Email: Sarinya.mar@mcu.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหาร ระดับปัญหา การมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการวิจัยวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มประชาชนตำบลบึงพระ จำนวน 120 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 10 คน รวม 140 คน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน พบว่า

1) ทูทางสังคม ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนำมาซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนมากที่สุด รองลงมา คือ มีการใช้ประโยชน์จากทุนทางสังคมร่วมกัน

---

* ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2566; แก้ไขบทความ: 5 กันยายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 20 กันยายน 2566

Received: 23 February 2023; Revised: 5 June 2023; Accepted: 20 June 2023

2) การตลาดเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด คือ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และน้อยที่สุด คือ การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชน

3) ศักยภาพเครือข่ายทางสังคมที่มากที่สุด คือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายทางสังคมและมีเครือข่ายมีขวัญและกำลังใจเจตนาารมณ์ร่วมกัน และน้อยที่สุด คือ ความร่วมมือของเครือข่ายต่าง ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในองค์กรชุมชน

4) กระบวนการพัฒนาสูงที่สุด คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน และน้อยที่สุด คือ การสำรวจทุนทางสังคม และทรัพยากรชุมชน มีการรับฟังข้อเสนอแนะ และความต้องการของชุมชน

2. ระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบปัญหาด้านการผลิตของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรร คือ ขาดวัตถุดิบ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย และไม่มีทักษะในการผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาโครงการส่งเสริมการขายและขยายช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน การจัดหาเครื่องจักรทันสมัย จัดตั้งศูนย์ทดสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ พัฒนาการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน การเสริมสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรายใหม่ การจัดงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรร ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

คำสำคัญ: วิสาหกิจชุมชน; กระบวนการ PLC; ชุมชนแห่งการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research is to study management, problem levels, participation in the management of community enterprise groups and analyze factors affecting the development of community enterprise groups. Using the PLC process, professional learning community It is a mixed methods research. The sample group included a group of 120 people from Bueng Phra Subdistrict, a group of 10 community leaders, and a group of 10 government and private sector officials, totaling 140 people, using a survey study method. group chat and in-depth interviews

The research results found that

1. Management and level of participation in the management of community enterprise groups of the community found that

1) Social capital: creating participation of people in the community leads to the greatest success in community development, followed by the joint use of social capital.

2) The most creative marketing is creating products that are unique to the local area. And the least is product development and design. Using the creativity of people in the community

3) The greatest potential of social networks is creating a good attitude towards joining social networks and having networks with shared morale and intentions. And the least is the cooperation of various networks, which affects the success of community organizations.

4) The highest development process is creating a participatory process for working together. And the least is a survey of social capital. and community resources Suggestions are listened to. and community needs

2. Level of problems and participation in community enterprise development Production problems of herbal community enterprises were found, namely lack of raw materials and lack of modern production tools. and do not have the skills to produce raw materials used in production are of inconsistent quality

3. Factors affecting the development of community enterprise groups Using the PLC process, professional learning communities are developing promotional projects and expanding distribution channels for community enterprise products. Procurement of modern machinery Establish a center for testing and certifying product quality standards. Developing community enterprise networks towards sustainability Strengthening new community enterprise entrepreneurs Organizing an exhibition of herbal community enterprise products, Bueng Phra Subdistrict, Mueang District, Phitsanulok Province

Keywords: Community Enterpris; PLC Process; Learning Community

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ก็ประสบปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างช้า ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความยากจน ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมและอื่น ๆ รัฐบาลในแต่ละยุคแต่ละสมัยต่างก็หาวิธีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ ซึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจให้มั่นคงและมีเสถียรภาพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องเริ่มพัฒนาและฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานราก โดยการสร้างรายได้ให้กับประชาชนระดับรากหญ้า และเปลี่ยนมุมมองในชุมชนให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ว่าเป็นทรัพย์สินที่มีราคา สามารถสร้างมูลค่า สร้างรายได้ให้กับชุมชน หากคนในชุมชนรู้จักวิธีการบริหารจัดการนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาใช้อย่างชาญฉลาด ซึ่งหมายถึง ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ทักษะฝีมือ ธรรมชาติ ความสงบ วิถีชีวิต พืชผลทางการเกษตร การเกษตรและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งเป็นทุนทางสังคมของชุมชนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการกับภูมิปัญญาเดิม ต่อยอดด้วยวิทยาการและองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้พื้นฐานทางเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศชาติมีความแข็งแกร่งขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) กล่าวถึงหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ว่าการพัฒนาประเทศต้องยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดี มีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชน วิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม

วิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากการนำเอาแนวคิดทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเอง ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลักและมีการพึ่งพาตนเองเป็นเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มงานพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (2549) ได้อธิบายความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า วิสาหกิจชุมชน (smce หรือ Small and micro community enterprise) หมายถึงกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรืออื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว

ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ การประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งพาตนเอง ซึ่งทุนของชุมชนนั้นก็หมายรวมถึงทรัพยากร ผลผลิตทางการเกษตร ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

ในปัจจุบันภาครัฐได้พยายามสร้างนโยบาย พัฒนาระบบเศรษฐกิจโดยเน้นด้านการส่งเสริมและพัฒนา ผู้ประกอบการรายย่อยในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับสถานประกอบการต่าง ๆ ตลอดจนผู้ที่ตกงาน จากแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้แข็งแกร่งเพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มากขึ้น ภาครัฐจึงมีนโยบายการผลักดันให้มีธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรวมทั้งแก้ไขปัญหาสภาพคล่องของภาคอุตสาหกรรมด้วยการปรับโครงสร้างการบริหารงานของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีการเน้นการเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนพร้อมปลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และสนับสนุนการนำเครื่องจักรมาจัดทะเบียนกรรมสิทธิ์ เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ในการเพิ่มทุน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการเดิม และเพิ่มโอกาสและทางเลือกด้านแหล่งเงินทุนให้ผู้ประกอบการใหม่เพื่อสร้างรากฐานการผลิตการจ้างงานการสร้างรายได้และการส่งออกไป การดำเนินธุรกิจของชุมชนได้กลายเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในประเทศ เช่นเดียวกันชุมชนจะพัฒนาได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชน ดังนั้นการที่ชุมชนจะพัฒนาและสามารถจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจของชุมชนได้จึงจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนทุกคน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนและจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน โดยวิธีการบูรณาการการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ Professional Learning Community หมายถึง การร่วมมือ ร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการวางแผน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน จากการใช้ในห้องเรียนของครูและนักเรียน ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าหากนำกระบวนการนี้มาบูรณาการวิธีการมาใช้กับชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนได้มีการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันพัฒนาชุมชนโดยการเรียนรู้จากบริบทของชุมชน นำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาสร้างให้เกิดความสุขและความเจริญให้กับชุมชนต่อไป โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาที่วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จากการศึกษาข้อมูลจาก องค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย แบ่งเขตการปกครอง ประกอบด้วยหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านนาโพธิ์แดง, หมู่ 2 บ้านหนองตมน้อย, หมู่ 3 บ้านบึงพระ, หมู่ 4 บ้านปากลาดใหม่, หมู่ 5 บ้านคลองจันทร์, หมู่ 6 บ้านไผ่ล้อม, หมู่ 7 บ้านดงพิบูล, หมู่ 8 บ้านสะพานที่สี่ 234, หมู่ 9 บ้านนาโพธิ์แดง, หมู่ 10 บ้านนาทองพัฒนา โดยมีการรวมตัวและจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เมื่อ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น, เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีการเรียนรู้ถึงคุณประโยชน์ของสมุนไพร, เพื่อให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกและส่งเสริมรายได้ในกลุ่ม, เพื่อช่วยเสริมรายได้ให้สมาชิกมีฐานะมั่นคงขึ้น, เพื่อสนับสนุนสาธารณสุขประโยชน์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการลงทุนของสมาชิกหุ้นละ 100 บาท และออมทรัพย์ทุกวันที่ 5 ของเดือน เป็นการสะสมทรัพย์ และการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์ โดยปี 2546 และ 2547 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 4 ดาว และในปี 2549, 2552 และ 2553 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว ที่มีแนวโน้มจะขยายและการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนได้อีกในอนาคตต่อไป

วิสาหกิจชุมชนปัจจุบันของตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นั้นเป็นลักษณะของการรวมกลุ่มของชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม เพราะอาชีพหลักของคนในชุมชนคือการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการทำงานภายนอกชุมชนในภาคของอุตสาหกรรมซึ่งในยุคปัจจุบันเริ่มที่จะมีสูงขึ้น สภาพปัญหาในปัจจุบันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบึงพระ คือในด้านของกระบวนการรวมกลุ่มของชุมชนในการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากว่าวิสาหกิจของชุมชนบึงพระยังไม่เป็นสินค้าที่ติดตลาดมากนัก ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนแพร่หลายในจังหวัดพิษณุโลก อีกทั้งการขาดหายไปของกระบวนการผลิตสินค้าของชุมชน เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันที่ส่งผลต่อนโยบายการพัฒนาประเทศเน้นกระบวนการผลิตสินค้าในภาคอุตสาหกรรมและส่งออก ทำให้ประชาชนที่อยู่ในตำบลบึงพระต้องปรับเปลี่ยนวิถีในการดำรงชีวิตใหม่ เช่น ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การออกไปทำงานภายนอกชุมชน สภาพแวดล้อมของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป การขายที่ดินทำกิน รวมถึงการขายตัวของเมือง ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลบึงพระลดน้อยลงไป สินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลบึงพระ คือ การแปรรูปสมุนไพร การใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชน สมุนไพรชนิดต่าง ๆ นำมาแปรรูปเป็นสินค้าทางเศรษฐกิจ เช่น สบู่ ยาสระผม น้ำมันนวด ครีม ยาทาผิว ยารักษาโรค ที่เป็นสินค้าที่โดดเด่นของชุมชนเริ่มมีการผลิตที่น้อยลงไป ส่วนกลุ่มเครือข่ายที่ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนก็ออกไปทำงานนอกชุมชนเพิ่มมากขึ้น วิธีการผลิตสินค้าในปัจจุบันก็เป็นอีกประเด็นที่สำคัญที่ทำให้เห็นถึงวิกฤตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากนโยบายของภาครัฐเน้นการผลิตสินค้าส่งขายยังตลาดเพื่อการแข่งขัน ทำให้มีหลายชุมชนในประเทศไทยและหลายพื้นที่เร่งการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการค้า ทำให้สินค้าที่เคยผลิตในชุมชนต้องออกไปแข่งขันกับตลาดภายนอกเพิ่มมากขึ้น จากประกอบการในชุมชนจะต้องกลายเป็นพ่อค้า แม่ค้าที่ขายผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยตรง การออกงานอีเวนต์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น ซึ่งในบางครั้งที่จัดงานสินค้าที่ผลิตก็ไม่สามารถที่จะขายได้เท่าที่ควรหรือมีผลตอบแทนที่น้อยทำให้กลุ่มผู้ที่เคยทำวิสาหกิจชุมชนลดน้อยตามลงไปด้วย

จากความเป็นมาและประเด็นปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยเคยเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเห็นความเข้มแข็งของชุมชน จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ต้องการศึกษาเรื่อง การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้นำไปปรับปรุงให้ สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ อันจะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” เป็นการวิจัยวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลบึงพระ จำนวน 120 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 10 คน รวม 140 คน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Surveys Research) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

1. ทูทางสังคม (S = Social Capital) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ความร่วมมือในชุมชนนำมาซึ่งความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชน มากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.818) รองลงมา มีการใช้ประโยชน์จากทูทางสังคม ร่วมกัน และสมาชิก มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดสรรทรัพยากรชุมชน และการพัฒนาองค์ความรู้ในชุมชน ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.960)

2. การตลาดเชิงสร้างสรรค์ (C = Creative Marketing) ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น การเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบที่เหลือใช้ มีการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชน และการให้ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์แก่ผู้บริโภคที่เป็นจริง ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.960) และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดได้แก่ การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชน ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 1.960)

3. ศักยภาพเครือข่ายทางสังคม (P = Potential of social network) ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายทางสังคม และมีเครือข่ายมีขวัญและกำลังใจเจตนาารมณ์ร่วมกัน ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.960) รองลงมาได้แก่ การสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การเปิดรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานองค์กร ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.600) และศักยภาพเครือข่ายทางสังคมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ความร่วมมือของเครือข่ายต่าง ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในองค์กรชุมชน ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 1.065)

4. กระบวนการพัฒนา (D = Development Procedure) ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การเตรียมความพร้อมในการออกสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์ การเตรียมความพร้อมในการออกสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.901) และค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาที่มีค่าน้อยที่สุดได้แก่ การสำรวจทุนทางสังคม และทรัพยากรชุมชน มีการรับฟังข้อเสนอแนะ และความต้องการของชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.651 ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.651)

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก

พบว่าปัญหาด้านการผลิตของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก คือ ขาดวัตถุดิบ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย และไม่มีทักษะในการผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีคุณภาพ ไม่สม่ำเสมอ กลุ่มผู้ผลิต ชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถรับการสั่งซื้อสินค้าคราวละมาก ๆ ได้เมื่อต่างชาติสั่งซื้อ มักสั่งซื้อคราวละมาก ๆ เพราะเหตุผลด้านโลจิสติกส์และมาตรฐานสินค้าก็ต้องสม่ำเสมอสินค้า แต่ละครึ่งของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลกมีคุณภาพไม่เหมือนกัน ไม่สม่ำเสมอ กรรมวิธีการผลิตไม่ทันสมัยไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ อีกทั้ง ผู้ผลิตของกลุ่มก็เกรงว่าผลิตออกมาแล้วไม่สามารถหาตลาดได้ปัญหาที่ตามมาคือจากเดิมที่ผลิตแล้วขายเป็นตลาดเชิงรับจึงมีการปรับใหม่ให้เป็นตลาดเชิงรุก โดยเริ่มจากการสร้างความต้องการ (Demand) ให้เกิดขึ้นก่อนแต่เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นแล้วกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก เองกลับผลิตสินค้าได้ ไม่ทันตามความต้องการของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางธุรกิจก็ต้องมีการขยายตัวในด้านการผลิต ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของโรงงานกระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยขึ้น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งในภาพรวมและหน่วยการผลิตย่อยและอื่น ๆ

ส่งผลให้สมาชิกที่มีความเคยชินกับวิธีการทำงานแบบเก่าจำเป็นต้องยกระดับความรู้ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการปรับตัวได้ของสมาชิกแต่ละคนและประสิทธิภาพของการส่งเสริมอบรมพัฒนาความรู้

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ

พบว่า การใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้ามาพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะต้องเกิดจากการพัฒนาโครงการส่งเสริมการขายและขยายช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการจัดการเครื่องจักรทันสมัยเพื่อประสิทธิภาพการผลิต จัดตั้งศูนย์ทดสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน พัฒนาการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน การเสริมสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรายใหม่ การจัดงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินงานการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ โครงการพัฒนาตราสินค้าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเพิ่มช่องทางการขายด้วยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อออนไลน์ที่เกิดจากการเข้าร่วมพัฒนาและต้องการสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เกิดขึ้นโดยการนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ PLC เข้ามาร่วมในการดำเนินงาน การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถเชื่อมโยงให้ผู้บริโภคได้เห็นชัดเจนมากขึ้นอีกว่าการซื้อสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นอกจากได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาดั้งเดิมและมีคุณภาพในราคายุติธรรมแล้วจะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนชาวบ้านที่ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเองมีรายได้ในการช่วยเหลือครอบครัวเป็นการเพิ่มจุดขายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่อยากสนับสนุนและกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษากิจการและการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 จึงเห็นได้ว่าควรนำไปใช้ในการทดลองต่อไปได้ “ทุนของชุมชน” อย่างสร้างสรรค์จากพื้นฐานของภูมิประเทศท้องถิ่นผสมผสานกับความรู้สากล เพื่อการพึ่งตนเองและพึ่งพากันและกันของชุมชนนั่นเอง

และสอดคล้องกับธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังข์รัตน์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานขอวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมเมืองศรี จังหวัดตรัง พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มที่เป็นระบบ ผู้นำสนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายและแผนการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณการให้ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสานกับ ภูมิปัญญาไทยจนสินค้าได้รับรองมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับจากลูกค้า การพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการทำงานของสมาชิก ตลอดจนมีความสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ ทำให้มีสมาชิกมีรายได้ เพิ่มขึ้นคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการสร้างพินิจภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นประจำถิ่น จะสามารถให้ชุมชนประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน ในการประกอบธุรกิจของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังข์รัตน์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานขอวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมเมืองศรี จังหวัดตรัง พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มที่เป็นระบบ ผู้นำสนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายและ แผนการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณ การให้ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ผสานกับภูมิปัญญาไทยจนสินค้าได้รับรองมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับจากลูกค้า การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานของสมาชิก ตลอดจนมีความสามารถถ่ายทอด ให้ผู้อื่นได้ ทำให้มีสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการสร้างพินิจภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นประจำถิ่น จะสามารถให้ชุมชนประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณะ ทองศรี (2558 : 215) ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า 1) ปัญหาการจัดการการผลิตอยู่ในระดับมาก การจัดการการตลาด การจัดการการเงินและการบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง 2) ความต้องการในการพัฒนาการจัดการ การผลิตอยู่ในระดับมาก การจัดการการตลาด และด้านการจัดการการเงินและการบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) รูปแบบการจัดการแต่ละด้านคือ 3.1) การจัดการการผลิตควรวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่มีเอกลักษณ์แตกต่าง ดำเนินการตามแผน และควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐาน 3.2) รูปแบบการจัดการการตลาด ควรรวบรวมผลิตภัณฑ์ตามความต้องการ ของลูกค้า กำหนดราคาขายที่เหมาะสม ขยายช่องทางการจำหน่าย และมีการส่งเสริมการตลาด และ 3.3) รูปแบบการจัดการการเงินและการบัญชีควรวางแผนระยะสั้นและระยะยาว เพื่อจัดหาจัดสรรเงินทุน และ สรุปลผลการดำเนินงานตามระบบบัญชี

ปัญหาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ ยังขาดชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดอย่างหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จ และเป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของ

มวลสมาชิกผู้ประกอบการวิชาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกี่ยวกับเรื่องการให้ความดูแลและพูดถึงการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ผู้นำและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สมุนไพรตำบลบึงพระ ได้ทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีชุมชน มีกระบวนการทัศน์ทางการพัฒนาที่เปลี่ยนไปบ่งชี้ว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหลายและสาธารณชนร่วมกันกำหนดบทบาทใหม่ที่เหมาะสมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ทบทวนที่ต้องให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันอยู่กับกระบวนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์และนำนวัตกรรมแนวทางการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้อยู่กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตลอดเวลา และสร้างวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จำเป็นต้องสร้างความตระหนักและให้มุมมองใหม่ต่อสาธารณชน และวงการวิชาชีพสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ต้องเน้นและเห็นคุณค่าของความจำเป็นต้องพัฒนาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้มีความเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น ถ้าหากต้องการคุณภาพการเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เป็นบุคคลแรก โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้ผลผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเดชวิทย์ นิลวรรณ (2553) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีปัญหาใน 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาด้านการเงินบัญชี จากปัญหาดังกล่าว ได้มีการวางแผนในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มของกลุ่มใน 3 ด้าน คือ ด้านทัศนคติ เพื่อปรับทัศนคติให้สมาชิกเห็นความสำคัญของกลุ่มเกิดความสามัคคี เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เข้าใจวิธีการทำงานร่วมกัน การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการมีเป้าหมายร่วมกันในการทำงานด้านความรู้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารงาน ด้วยการปรับโครงสร้างการบริหารงาน วิธีการทำงาน และการจัดทำใบพรรณนาลักษณะงาน และด้านทักษะในที่นี่คือ ทักษะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาภรณ์ พรหมคุณ (2551) ได้ศึกษาวิจัยและการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของผู้ประกอบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของผู้ประกอบการที่ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 240 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสำคัญในการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ระดับธุรกิจมากที่สุด ส่วนกลยุทธ์ย่อยที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือกลยุทธ์ด้านการผลิต สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ม.ป.ป.) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจภาคการผลิต บริการ การค้า และเกษตรทั้งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัดทั่วประเทศ ใช้วิธีสุ่มแบบโควตา และแบบสะดวกจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กที่เป็นเจ้าของกิจการไม่เกิน 10 ปี และมีธุรกิจที่อยู่ในช่วงเจริญเติบโตเต็มที่ ไม่รวมธุรกิจแฟรนไชส์ จำนวน 504 ตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติ

1.1 ทีมวิจัย ต้องเพิ่มพูนความรู้ทักษะของการเป็นวิทยากรกระบวนการ การตั้งคำถาม การกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมของสมาชิก เรียนรู้กระบวนการวิจัย

1.2 สมาชิกและผู้นำวิสาหกิจชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการใช้กระบวนการ PLC ที่เป็นระบบซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ยั่งยืน

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานภาคี หน่วยงานในคณะอนุกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กระบวนการ PLC

2. ด้านนโยบาย

2.1 ระดับนโยบายควรสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างนักวิจัยเพิ่มขึ้น โดยใช้งานในหน้าที่ที่ทำอยู่แล้ว จะเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของเจ้าหน้าที่ไปในตัว

2.2 สนับสนุนงบประมาณ ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ เพราะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะก่อประโยชน์ต่องานว่าส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. ด้านกลยุทธ์/ทิศทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

3.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และการทำงานทั้งของเจ้าหน้าที่และชุมชนให้รู้จักคิด และดำเนินการพัฒนาชุมชน พัฒนากลุ่มในเชิงกลยุทธ์มากขึ้น โดยคัดเลือกกลุ่มนำร่องหรือต้นแบบขึ้นมาเพื่อดำเนินการผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 กลุ่มต้นแบบดำเนินการพัฒนาโดยประเมินศักยภาพ วิเคราะห์ศักยภาพ กำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ในการพัฒนา กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดการพัฒนาพร้อมวิธีประเมิน

4. ด้านการวิจัยครั้งต่อไป

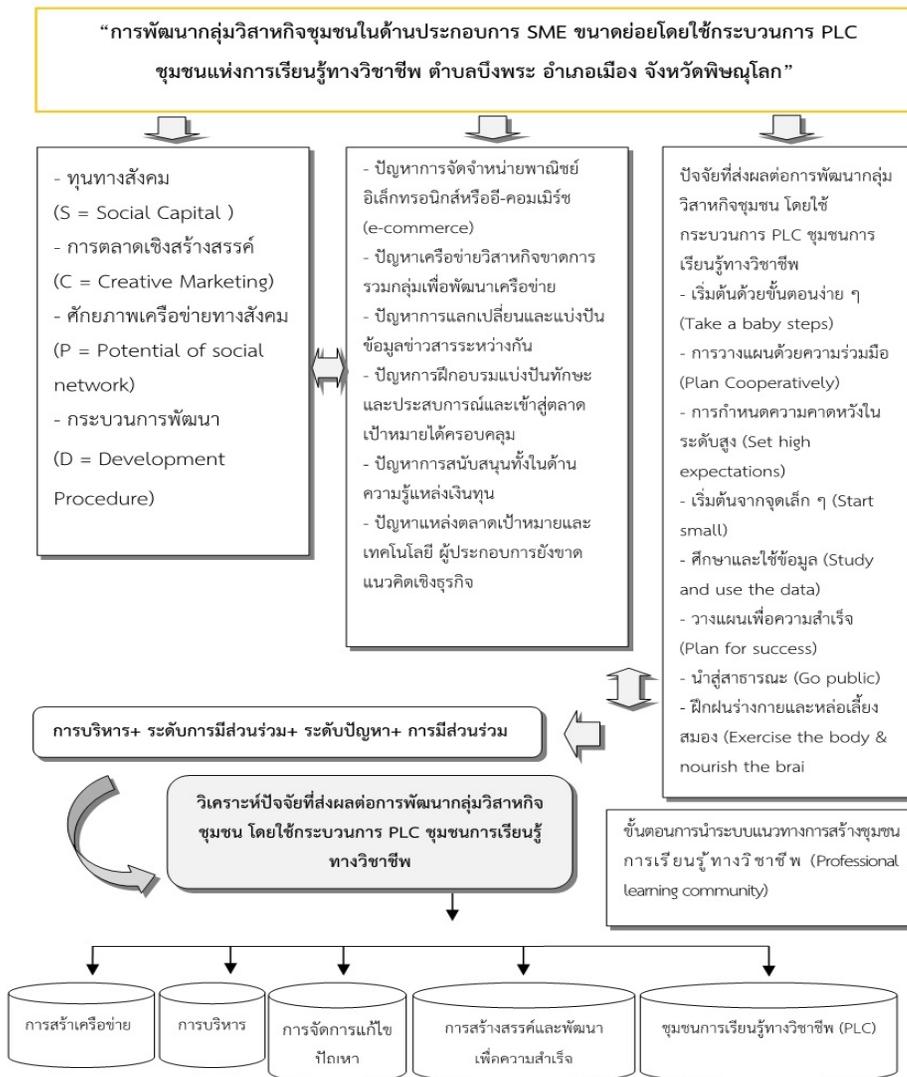
4.1 วิจัยการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในการบริหารจัดการองค์กร

4.2 วิจัยการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์และการตลาด

4.3 ศึกษาวิจัยเรื่องการเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายด้านการเรียนรู้ การผลิตและการตลาด โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชา การสื่อสารกับการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญเชิญ ภาคฐิน. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของการประกอบการอุตสาหกรรมอาหาร ขนาดกลางและขนาดย่อม. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เจษฎาภรณ์ บุญรัตน์. (2561). ภาวะผู้นำ. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/389367>
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2527). ระบบราชการกับการมีส่วนร่วมของชุมชน : พิจารณาในแง่มหภาคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณพิศภู่ จักรพิทักษ์. (2552). ทฤษฎีการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. (2548). เอกสารวิชาการเรื่องวิสาหกิจชุมชน.สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร เขตที่ 1. ชัยนาท: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ Management Information Systems. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 12(2), 123-134.
- สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร และคณะ. (2550). คุณลักษณะผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในภาคใต้ ภาคอุตสาหกรรม. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 2(1), 25-35.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อุมาพร กาญจนตลอด. (2550). บทบาทหน่วยงานภาครัฐในการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด นครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- Argyris and Schon. (1978). Organizational learning: A theory of action perspective. Reading, MA: Addison-Wesley
- insecurity. (2003). New York: Teachers College Press.
- Kotter. J. P. & Cohen. (2002). The heart of change: Real-life stories of how people change their organizations. Boston: Harvard Business School Press.
- Little. J. W. (1997). Excellence in professional development and professional community. Washington. D.C.: Office of Educational Research and Improvement.
- Louis. K. S. & Kruse. S. D.. (1995). Professional and community: Perspectives on reforming urban schools. Thousand Oaks. CA: Corwin Press.
- Melanie. A. Apel,. (2000). Careers in Information Technology. New York: The Rosen Publishing Group. Inc.
- Michael Polanyi and Ikujiro Nonaka. แนวคิด KM ของ Michael Polanyi และ Ikujiro Nonaka. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2563, จาก https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/km-michael-polanyi-ikujiro-nonaka
- Paul Bredeson. (2003). The APC Summer Institute. 2003 : A two-day workshop with Professor Paul Bredeson.University of Wisconsin – Madison.
- Reichstetter. R. Defining a Professional Learning Community a Literature Review. E and R Report. Wake Country, 20.